

Den riktiga oppositionen - budget 2017

Inledningsvis

Visionen ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Umeå kan inte bli verklighet utan omfattande reformer för en grön och en feministisk omställning. Patriarkala och kapitalistiska maktstrukturer måste utmanas och monteras ner.

Under mandatperioden har det visat sig allt tydligare att Vänsterpartiet, Feministiskt Initiativ Umeå och Ellika Nordström, oberoende grön, är den riktiga kommunpolitiska oppositionen i Umeå som kan utmana, ifrågasätta, och vara en blåslampa för att politiken ska gå mer till vänster. Vi lägger de konkreta förslagen för hur Umeå kan gå i en mer rosa, grönare och rödare riktning. Svaren för hur Umeå blir rättvisare, jämlikare och grönare kommer från vänster. Att ta ansvar för kommande generationer kräver mer än ett steg framåt och två steg tillbaka. Vi vill skapa förutsättningar för ett klimatneutralt leverne och ett Umeå där alla människor, gamla som nya, kan leva ut sina drömmar i trygghet och respekt för varandra.

När de gröna och de feministiska delarna av vänsterrörelsen möts, när aktivister och parlamentariker talar med en och samma röst, så levandegörs lokaldemokratien och ingjuter hopp istället för politikerförakt. Den riktiga oppositionen utmanar kommunpolitiska maktstrukturer och öppnar fönstren till de slutna styrelserummen. Detta är vårt gemensamma budgetförslag, dvs. Ellika Nordström och Fi stödjer Vänsterpartiets budgetförslag, med följande tillägg:

Ellika (-)

55. Intern klimatkompensation, 0,5 mkr

Att införa ett system i kommunen där en viss klimatkompensation betalas in till ett centralt klimatkonto för klimatpåverkande resor. De ackumulerade medlen omfördelas sedan till inköp och aktiviteter som minskar utsläppen av klimatpåverkande gaser.

- Exempelvis 20 % av biljettkostnaden för flyg och en viss fast avgift för fordon i kommunens bilpool och egna fordon som går på fossila bränslen.
- Hanteras automatiskt via kommunens ekonomisystem
- MHN får i uppdrag att omfördela pengarna via ett ansökningsförfarande, vars riktlinjer tas fram av samma nämnd (beslutas i KF).

- Genom att ha kvar pengarna i kommunen, till skillnad från att köpa klimatkompensation från ett utomstående företag så stannar skattepengarna i verksamheten, men omfördelas till klimatnytta.

Syftet är att omfördela pengar till klimatinsatser och att ha en dämpande effekt på klimatpåverkande resor. Förslaget finansierar sig självt genom klimatkompensationspengarna.

Karlstads kommuns riktlinjer:

http://carbonn.org/uploads/tx_carbonndata/Klimatkompensation_01.pdf

Exempel från Miljönämndens ordförande i Karlstad:

<https://mpkarlstad.wordpress.com/2014/11/26/karlstad-kommun-klimatkompenserar-cykelbussar-till-forskolor-och-minskat-matsloseri/>

56. Reviderade riktlinjer för tjänsteresor

Att revidera kommunens riktlinjer för tjänsteresor för att:

- Introducera klimatkompensationen
- Inkludera tågresor som en del av policyn
- Införa årlig statistik över resor
- Införa en rekommendation om att välja tåg vid längre resor (istället för flyg)
- Förtydliga riktlinjerna för tjänsteresor och privat bil behövs

Syftet är att i ökad grad styra tjänsteresor mot hållbara alternativ och att minska resorna generellt, samt att förtydliga att flygresor ska företas med stor återhållsamhet.

Karlstad kommuns riktlinjer:

<http://karlstad.se/globalassets/filer/kommun-och-politik/kallelser-protokoll/2013/kommunfullmaktige/2013-11-21/05-arende-03---riktlinjer-for-tjansteresor-i-koncernen-karlstads-kommun/04.-riktlinjer-for-tjansteresor.pdf>

Umeå kommuns riktlinjer:

<http://www.umea.se/download/18.111c54ee13d1c0bc52719bd/1362036162231/Riktlinjer+f%C3%B6r+tj%C3%A4nsteresor.pdf>

Umeå kommun granskning:

<http://www.umea.se/download/18.2d25dac514ab9dce163408f/1420817057957/Efterlevnad+av+riktlinjer+f%C3%B6r+tj%C3%A4nsteresor+rapport+2014-12-02.pdf>

57. Livsmedelspolicy med kontrollpunkter

Att införliva en livsmedelspolicy som en del av arbetet med upphandlingspolicyn, med bland annat fokus på minskad klimatpåverkan och minskad mängd gifter i maten. Det behövs en samlad strategi för kommunens miljö- och klimatpåverkan när det kommer till mat - enskilda beslut räcker inte. Det finns idag flera olika mål, både beslutade och halvofficiella, som bör

sammanställas i en långsiktig plan där politiken sätter riktningen. T ex finns inget gällande mål om andel ekologiska livsmedel. Målet med 35 % ekologiska livsmedel gick ut 2015 och Måltidsservice/Tekniska nämndens egna mål om 30 % 2016. Det finns heller inget politiskt antaget mål om minskad klimatpåverkan från matkonsumtion i kommunen (det finns bara ett löst föreslaget mål från projektet "klimatsmart menyplanering").

- Livsmedelsstrategin ska innefatta flera mål om minskad klimatpåverkan med tydliga mätpunkter.
- Livsmedelsstrategin ska innefatta flera mål om minskad mängd gifter i maten, med flera mätpunkter.

Punkter som bör inkluderas i policyn:

- Djurskyddsregler
- Krav på säkerhet för arbetare (ILO)
- Minskat matsvinn
- Miljökrav

Karlstad kommuns policy:

<http://karlstad.se/globalassets/filer/grundskola/staben/livsmedelpolicy-karlstads-kommun.pdf>

Projektet klimatsmart menyplanering (Umeå kommun)

<http://www.umea.se/umeakommun/utbildningochbarnomsorg/matlunch/matviserverar/klimatsmartekologiskochnarproduceradmat/klimatsmartmenyplanering.4.6628222f151a76eae979fc0.html>

58. Miljöstöd till upphandlingsbyrån, 0,7 mkr

Att tillgodose att Upphandlingsbyrån får nödvändigt stöd med miljökompetens i sitt arbete. Miljö- och klimatpåverkan är en väldigt stor del i upphandlingen, men enheten saknar denna specifika kompetens. Syftet är att se till att Umeå kommun upphandlar klimatsmart.

Feministiskt initiativ (F!)

Feministiskt initiativ verkar för ett Umeå fritt från våld och diskriminering. För att nå vårt mål behöver det politiska arbetet kring antidiskriminering ständigt stå i fokus och sluta betraktas som ett särintresse. Vi tillför de saknade perspektiven i kommunpolitiken genom vårt arbete. Vi vill att alla umebor skall kunna utveckla sin fulla potential som människor och att slippa begränsas av destruktiva normer och strukturer.

59. Ett MR-råd för jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter samt en MR-strategi, 1 mkr

- Att uppdraget till Jämställdhetsutskottet utvidgas till att vara ett forum för kritisk granskning av kommunens verksamhet – såväl internt som externt, samt
- Att Kommunen inrättar en heltidstjänst om MR-strategi.

MR-strategien ska jämte jämställdhetsstrategien ha en antirasistisk profil och det övergripande ansvar för tio-punktsprogrammet (ECCAR), med fokus på att bl.a. motverka majoritetssamhällets fördomar gentemot exempelvis etniska minoriteter och migranter.

Bakgrunden till detta förslag är dels att det i hög utsträckning saknas intersektionella perspektiv i det politiska arbetet, dels att Jämställdhetsutskottet i dag inte granskar nämnder/styrelser på det kraftfulla sätt som det borde. Idag krävs att det finns enskilda partipolitiska ledamöter i utskottet, som har kunskap om det intersektionella perspektivet och därmed trycker på i olika sakfrågor. För att åtgärda detta kräver vi ett nytt forum som remissinstans, där civilsamhällets platser förstärks.

60. Medlemskap i det antirasistiska nätverket ECCAR, 0,01 mkr

Att Umeå kommun ansöker om medlemskap i det antirasistiska nätverket ECCAR (European Coalition of Cities against Racism). Syftet är att arbeta i enlighet med ECCAR:s tiopunktsprogram för en mainstreaming av antirasismen inom kommunpolitiken. Medlemskapet i ECCAR kostar 1000 € (~10.000kr) per år och innebär att kommunen ska återskapa sitt arbete vartannat år.

61. Ett inkluderande SFI

Att utreda förutsättningar och kostnader för ett inkluderande SFI med syfte att bryta exkluderingen av EU-medborgare från samhället. Fler personer bör kunna ta del av SFI-utbildningen, för att på det sättet underlätta förutsättningarna på bl.a. arbetsmarknaden. För att kunna genomföra detta krävs utredningar för kostnader och finansiering.

62. Ett HBTQ-råd

Att utreda förutsättningarna för ett HBTQ-råd som ska bevaka kommunens arbete med hbtq-frågor och vara remissinstans. Företrädevis kan man utgå från Göteborgs modell, för att sedan i sin tur anpassa rådet till Umeå kommuns förutsättningar. Utredningen bör ge svar på vilka fördelar/nackdelar som kan finnas med ett råd, vilka mätbara delmål som bör tillsättas, vilka representanter som bör sitta som sakkunniga, kostnader, tidsram för dess verksamhet, m.m.

63. Demokratisering av kommunpolitiken

Att ta fram konkreta förslag för hur kommunpolitiken kan demokratiseras och för att främja dialogen mellan politiker/invånare under mellanvalsperioden.

Idag finns ett växande gap mellan väljare/civilsamhället och kommunpolitiken, med bakgrund bl.a. i att medborgarförslagen och radiosändningarna av fullmäktiges sammanträden tagits bort. Detta kan få allvarliga konsekvenser för medborgarnas tilltro till förtroendevalda och därmed demokratin. För att motverka denna utveckling föreslår vi att kommunstyrelsen tar fram konkreta förslag för att främja dialogen mellan politiker/invånare under mellanvalsperioden. Ett sätt är att implementera konceptet allmänhetens frågestund, med inspiration från Växjö kommun, och i enlighet med Demokratiutredningens förslag (där Umeå kommun ställde sig bakom detta förslag i sitt remissvar).

64. Redovisa talartiden i fullmäktige

Att se till att talartiden i kommunfullmäktige redovisas utifrån ett jämställdhetsperspektiv i slutet av varje kommunfullmäktigesammanträde. Syftet är att med hjälp av statistiken påvisa hur politiken påverkas av ojämlika förhållanden, sett till talartiden. Målet är att få till en så jämn fördelning av talartiden som möjligt.

65. Förbättra kommunens hemsida

Att uppdra åt Kommunikationsavdelningen att se till att kommunens hemsida förbättras avsevärt. Förbättringen ska bygga på studier om brukarvänlighet och av hur användarvänlig invånarna upplever hemsidan. Resultaten av undersökningarna ska utgöra utgångspunkt i förbättringsarbetet.

66. Att tydligare koppla divestering i samklang i målet om "Fossilfritt Umeå"

Att Umeå kommun tydligare kopplar divestering till målet om ett "Fossilfritt Umeå", det vill säga, att dra tillbaka investeringar i fonder, aktier, m.m. som är etiskt/moraliskt oförsvarsbara. Om Umeå kommun menar allvar med sin antagna vision om att vara fossilfritt, kräver detta tydliga spelregler. En central punkt handlar om divestering inom kommunal verksamhet – det vill säga, att dra tillbaka investeringar i fonder, aktier, m.m. som är etiskt/moraliskt oförsvarsbara. Investeringar i fossil energi utgör ett reellt hot mot både människor och planeten.

67. Friskvård för pensionärsföreningar

Att utreda kostnader och finansiering, samt ta fram riktlinjer för hur kommunen kan satsa mer på aktiviteter för äldre – gärna på samma premisser som ungdomsidrott.

68. Intersektionell analys av våld i nära relationer

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att verka för att bredda sin analys kring våld i nära relationer. Detta innebär att beakta flerfaldiga former av våld som kan förekomma och samverka, samt att presentera åtgärder.

69. Verka för ett kunskapslyft om det ekonomiska våldet

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att verka för ett kunskapslyft kring den

våldsutövning som är vanligt förekommande: det ekonomiska våldet. Forskning visar att ofriden inte nödvändigtvis upphör, endast för att kvinnan lämnar sin våldsamma man. Tvärtom blir myndigheter omedvetet indragna till att administrera mannens fortsatta förtryck, snarare än att motverka det. Detta kräver en större medvetenhet kring hur ekonomiskt våld fungerar.

70. Mer medvetenhet om jämställdhet och konflikthantering i skolan

Att ge för- och grundskolnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, i samråd med jämställdhetsutskottet, i uppdrag att utreda hur pacifism och konflikthantering kan inarbetas i befintliga genus- och normkritiska skolkurser, i samklang med det nationella delmålet om att allt könsbaserat våld ska utplånas.

* * *